

Filozofická fakulta UK zve na Maturitní týden v Didaktikonu „Za školou“

Vzdělávací a kreativní centrum Didaktikon v Kampusu Hybernská připravilo speciální program pro nematurující ročníky, který se bude konat 20.–30. května 2024. Řadu přednášek a workshopů nabídnou také akademici a akademičky z FF UK. V rámci programu se 28. května navíc uskuteční celodenní multižánrový festival Den češtiny. Program je zdarma, je však nutná registrace.

Program pro nematurující studenty od 20. do 30. května

Období maturitních zkoušek je náročné nejen pro maturující studenty, ale i pro všechny ostatní. Těšit se můžete na workshopy na téma humanitních i přírodních věd. Přijďte se svou třídou na dopolední program, který je z poloviny tvořen vyučujícími z FF UK. Seznam workshopů níže je součástí dopoledních bloků, není možné si vybírat pouze jednotlivě.

Workshopy jsou určeny pro děti z osmých tříd základních škol a třetích ročníků středních škol. Program je na celé dopoledne, začíná se vždy v 9:00 a končí v 11:30. Přijít můžete i

opakovaně, každý den je připravený jiný program.

V rezervačním systému si můžete zamluvit konkrétní datum. Více informací se dozvíte na webových stránkách Didaktikonu.

Program

Fonetika na stopě zločinu

doc. Radek Skarnitzl, Fonetický ústav FF UK

Termín: 20. května od 9:00 a 23. května od 10:30

Lze člověka identifikovat jen na základě jeho hlasu? A jak kriminalisté odhalují zločince na základě hlasových nahrávek? Představíme vám nejběžnější způsob srovnávání hlasů, který spočívá v kombinaci poslechové a akustické analýzy.

Bus, rébus, trolejbus!

dr. Martina Vaníková, Ústav řeckých a latinských studií FF UK

Termín: 20. května od 10:30 a 30. května od 10:30

Latina kolem nás – během workshopu nejen zjistíte, že latinsky vlastně už trochu umíte, ale také se dozvíte, jak z latinských nápisů na památkách poznat, kdy byly postaveny, kde se v jazycích vzala míle, že běžně jezdíme koncovkou a jak s tím souvisí rébus.

Tak mluví dnešní Ukrajina

doc. Tetiana Sverdan, Ústav východoevropských studií FF UK

Termín: 29. května od 10:30

Úvodní seznámení s ukrajinským jazykem, jeho dějinami a specifickými rysy. Poznáte ukrajinštinu od ruštiny a běloruštiny? Nakolik český mluvčí ukrajinštině rozumí? A proč vlastně se tento jazyk učit?

Antický Řím v našich životech

Doktorandka Alexandra Pastoreková a dr. Lucie Vendelová Jirásková, Český egyptologický ústav FF UK

Termín: 22. května od 9:00

Latina pronikla téměř do všech světových jazyků, s římskými číslicemi se setkáváme na každém kroku, římské provincie se staly základem některých evropských států a římské právo je základem právních kodexů mnoha států. Pomocí interaktivních úkolů si ukážeme, kde všude můžeme najít dědictví starověkého Říma.

Mají Řekové čtrnáct očí?

Veronika Pleskotová, Ústav řeckých a latinských studií FF UK

Termín: 21. od 10:30 a 30. května od 9:00

Interaktivní workshop, v jehož průběhu se seznámíte s různými aspekty novořečtiny. Dozvíte se, že abeceda už není, co bývala, a naučíte se napsat svoje jméno. Také si vyzkoušíte konverzovat v novořečtině nebo si tipnete význam zábavných řeckých idiomů. A možná vás čeká i miniúnikovka.

Plavba po Nilu

Studentky Irena Kalfas Benešová a Bc. Anna Chejnová, Český egyptologický ústav FF UK

Termín: 20. a 23. května od 9:00

Egyptologové z FF UK, kteří jsou známí zejména svými objevy v Abusíru, si pro studenty připravili workshop, ve kterém představí všední život starých Egyptanů. A na závěr plavby se s nimi vydáme na starověké pohřebiště zvířat a vyzkoušíme mumifikaci v praxi.

Oblékání pravěku

Student Jan Fiala a studentka Rebeka Zuzana Tigchelaar, Ústav pro archeologii FF UK

Termín: 20. května od 10:30

Kroje a móda jsou důležitými prvky lidské kultury už od jejích počátků. V této interaktivní přednášce se vydáme po stopách oděvů a šperků, od úsvitu lidských dějin, až po příchod prvních Slovanů na naše území. Pátrání nás zavede do mohyl, solných dolů, i obyčejných obydlí.

Den češtiny v úterý 28. 5.

Celodenní multižánrový festival Den češtiny pro školy i veřejnost pořádají Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK, Ústav české literatury a komparatistiky FF UK, Didaktikon a Kampus Hybernská. Nabídne přednášky, workshopy, autorská čtení známých i začínajících autorů a autorek, panelové debaty na témata mediální i školská, jazykovou laboratoř i procházky po Praze. Čeština není jen o pravopisu a Aloisi Jiráskovi, jazyk i literaturu lze poznávat moderně a interdisciplinárně.

Informace k přihlašování na jednotlivé části programu naleznete [zde](#).

Program

Meh. 0 citoslovcích, emotikonech,

anglicismech a jazykových korpusech | 8:00, patro A.2

dr. Hana Dufková, Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK a Psychologický ústav AV ČR

V přednášce se vydáme po cestě původního anglického povzdechu meh na jeho cestě do češtiny. Projdeme si, kdy se používá, jak se může zapisovat, jak může vypadat jako emotikon a v jakých zdrojích se všechny tyto věci dají zjišťovat.

Komiksy, ilustrace, obrázkové knížky – (jak) čteme obrázky? | 8:00, patro A.3

Mgr. Jana Segi Lukavská, Ústav české literatury a komparatistiky FF UK

Knížky nás často na první pohled lákají víc tím, jak vypadají, než textem, který obsahují. Umíme ale s obrazovou stránkou knížek dál pracovat? Workshop se zaměří na komiksy, ilustrované a obrázkové knížky pro školáky.

Okno do českého znakového jazyka | 9:00, patro A.3

studentky programu Čeština v komunikaci neslyšících na FF UK

Online slovník spojovacích prostředků | 9:00, patro A.3

dr. Pavlína Synková, Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK

Všimli jste si někdy pořádně slov, která drží text pohromadě? Pocházejí z různých slovních druhů a pomáhají vyjadřovat v textu mnoho různých vztahů. Společně si je nejprve prohlédneme v autentickém textu a pak se seznámíme s online slovníkem CzeDLex, ve kterém jsou tato slova popsána tak, aby s nimi mohli pracovat lidé i počítače.

Z čeho zkoušíme cizince? | 9:00, Didaktikon A.4

**dr. Kateřina Šormová, Ústav českého jazyka a teorie komunikace
FF UK**

Pro udělení trvalého pobytu nebo českého státního občanství je pro některé skupiny cizinců povinná zkouška z českého jazyka. Jak taková zkouška vypadá a z čeho se skládá? Co je na češtině pro cizince nejtěžší? Jaké faktografické znalosti se při zkoušce vyžadují? A jak při zkoušce hodnotíme? Přijďte se podívat a zkuste si sami ohodnotit projev nerodilého mluvčího češtiny.

Možnosti adaptace aneb jak vyprávět filmem | 10:00, patro A.3

**doc. Libuše Heczková, Ústav české literatury a komparatistiky
FF UK**

Film je komplexní systém, který nejen vypráví, ale i ukazuje, což na jedné straně rozšiřuje možnosti adaptace literárního díla, na straně druhé je však komplikuje. Jaké jsou způsoby převody literatury do filmu? Co nám říká filmová řeč? Jaké má specifické prostředky a jak může proměňovat text? Pojďme se pokusit odpovědět na tyto otázky pomocí vybraných příkladů filmových adaptací.

Jak je možné, že si rozumíme? Tak trochu jiný pohled na jazyk, než jste zvyklí | 10:00, Didaktikon A.4

doc. Jan Chromý, Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK

Přednáška představí netradiční způsoby pohledu na to, jak funguje jazyk a mezilidská komunikace. Zaměříme se zejména na to, jak funguje porozumění a jaké věci ho ovlivňují. A ukážeme si, že se často jazykovým jevům připisuje větší důležitost, než jakou skutečně mají.

Jazyk (nejen) nemluvnat: jak si osvojujeme (mateřský) jazyk | 11:00, Didaktikon A.4

dr. Kateřina Chládková, Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK a Psychologický ústav AV ČR

Bude doplněno.

Zlatopisem teninkých žil. Zvukově-pohybový reliéf básně | 11:00, patro A.3

doktorandka Mgr. Eliška Dana Härtelová, Ústav české literatury a komparatistiky FF UK

Lze rozpohybovat slovo? Řečí modelovat prostor i čas? Básně potřebují ozvučit a hlasitá četba je jen jedním ze způsobů, jak textu vdechnout život. Inspirováni konkrétní básní vyzkoušíme možnosti našeho hlasu i těla a vytvoříme zvukově-pohybovou krajinu, jež bude odpovídat jejímu jazyku a poetice.

Vznikne improvizované rozvedení básně, které můžeme chápat jako svébytnou podobu interpretace.

Jak číst švabach (praktický rychlokurz čtení starého písma) | 11:00, patro A.3

dr. Alena Andrlová Fidlerová, Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK

Za použití fotokopií z kroniky Jana Beckovského z roku 1700, tabulky dobového písma a základních informací o dobovém pravopise se účastníci seznámí s tím, co bylo typické pro české tištěné knihy této doby po stránce materiální, typografické i pravopisné. Dozvědí se mnoho zajímavostí o tom, jak se tehdy knihy vyráběly a jak se používaly, zkusí si napsat několik slov dobovým písmem a ve skupinách se pokusí vyřešit hádanku tak, že potřebné informace vyčtou z úryvku z tohoto tisku.

Jak naučit robota mluvit? | 12:00, Didaktikon A.4

doktorand Mgr. Jan Henyš, Ústav Českého národního korpusu FF UK

Přednáška provede minulostí, současností a snad i budoucností konverzační umělé inteligence a řečové syntézy. Podíváme se na to, jak dnes fungují chatboti a voiceboti, a na to, jak jim pomáhá strojové učení a velké jazykové modely jako GPT.

Prezentace literárnědidaktického

číslo časopisu *Slovo a smysl* | 12:00, Didaktikon A.4

**dr. Andrea Králíková a dr. Josef Šebek, Ústav české literatury
a komparatistiky FF UK**

Číslo představují jeho editorka a editor.

Autorské čtení | 12:00, Patro A.3

**doktorandka Mgr. Klára Krásenská, Ústav české literatury a
komparatistiky FF UK**

Autorské čtení básní autorky mladé básnické generace.

Co dělá báseň básní | 12:00, patro A.3

**dr. Klára Čermochová, Ústav české literatury a komparatistiky
FF UK**

Workshop o poezii bude hodně interaktivní a experimentální. Zkusíme společně přijít na to, co musí mít báseň, aby byla básní, jak se liší verš a rým, jestli se dá báseň napsat dobře a špatně a kdo o tom rozhoduje. Zamysleme se také, proč se dřív psalo ve verších víc než teď a jaký má vůbec smysl psát něco veršovaně. Existují vůbec jiné básně než o lásce a o kytičkách? Uvidíme... Ukážeme si také základní typy básnického rytmu, zkusíme báseň zrekonstruovat a na závěr si jednu i sami složíme.
